

*AP2_OKTIG_2_Tanulási eredmény alapú szemlélet megismerése és bevezetése az SZTE-n
Tanulási Eredmény Alapú Képzésfejlesztő Műhely a Szegedi Tudományegyetemen*

Tanulási eredmény alapú gondolkodás alkalmazása a pedagógiai munkában

Olvasólecke 8. Tanár szakos hallgatóknak

Fejlesztette: T. Molnár Gizella (SZTE JGYPK)

2019. május

Szegedi Tudományegyetem
Cím: 6720 Szeged, Dugonics tér 13.
www.u-szeged.hu
www.szechenyi2020.hu

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

*AP2_OKTIG_2_Tanulási eredmény alapú szemlélet megismerése és bevezetése az SZTE-n
Tanulási Eredmény Alapú Képzésfejlesztő Műhely a Szegedi Tudományegyetemen*

Az olvasólecke feldolgozásával elérhető tanulási eredmények:

Részletekbe menően ismeri a tanulási eredmények minőségi értékelésének szempontjait.	Alkalmazza a szempontokat a saját, és szükség esetén hallgatótársai tanulási eredményeinek értékelésében, minősíti azokat	Elfogadja a kritikát, a saját munkáját is hajlandó kritikusan szemlélni. Kész az együttműködésre és a csoportmunkára nyitott.	Képes az önellenőrzésre, felelősséget vállal a munkájáért és a bírálatáért egyaránt, a javításra önálló javaslatokat fogalmaz meg.
Ismeri a tanulási eredmények mérésének és értékelésének fogalmát. Ismeri az értékelés formáit és módszereit	A saját tantárgya tanulási eredményeihez adekvát értékelési formákat és módszereket készít.	Törekszik objektív módszerek alkalmazására és az értékelést torzító tényezők kiküszöbölésére.	Önállóan készít értékelési módszereket a saját tantárgya tanulási eredményeihez.
Ismeri a fejlesztő értékelés tanulási folyamatban betöltött pozitív szerepét.	Alkalmazza a munkája (tervezése) során a fejlesztő értékelést is, nem csak az oktató részéről, az önértékelést is.	Hajlandó a minősítő formatív értékelés mellett fejlesztő értékelést is alkalmazni. Szem előtt tartja a tanuló személyiségét.	Átérzi a pedagógus felelősségét a tanuló személyiségének fejlődésében, tanulási útjának támogatásában és saját szakmai kompetenciáinak fejlesztésében is.

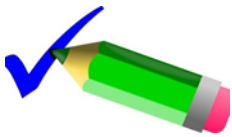

Az olvasólecke feldolgozásához szükséges idő: kb. 80 perc

*AP2_OKTIG_2_Tanulási eredmény alapú szemlélet megismerése és bevezetése az SZTE-n
Tanulási Eredmény Alapú Képzésfejlesztő Műhely a Szegedi Tudományegyetemen*

A tanulási eredmények mérése, értékelése a gyakorlatban

Ebben az olvasóleckeében a tanulási eredmények értékeléséről az előzőekben tanultakat fogjuk elmélyíteni, alkalmazni, begyakorolni. Ennek érdekében elsősorban gyakorlati feladatokat tartalmaz az olvasólecke.

Feladat: az előző olvasóleckeében tanultak elsajátításának ellenőrzésére töltse ki az alábbi táblázatot! Ha jól tölti ki a táblázatot, egyben kap egy összefoglalót is, amelyet később is használhat.

(Munkáját ellenőrizheti az előző olvasólecke segítségével.)

Az értékelés típusa	Az értékelés funkciója (több funkció is megjelölhető)	Az értékelés tanítási-tanulási folyamatban elfoglalt helye	Az értékelés eszköze, módszere (több eszköz és módszer is felsorolható)
Diagnosztikus			
	Minősítés, szelektálás		
		Tanítási-tanulási folyamat közben	

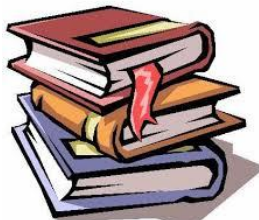
*AP2_OKTIG_2_Tanulási eredmény alapú szemlélet megismerése és bevezetése az SZTE-n
Tanulási Eredmény Alapú Képzésfejlesztő Műhely a Szegedi Tudományegyetemen*

Kérjük, nézze meg a következő diasort, amely részint összefoglalja az eddigi ismereteket, másrészt további szempontok felvetésével bővíti az értékelésről szóló tudásunkat! Kérjük, írja fel gondolatait a látottakkal kapcsolatban az alábbi kérdések és szempontok alapján!

- ⇒ *Értelmezze és hasonlítsa össze a tanórai értékeléseket és a rendszerszintű tanulói méréseket!*
- ⇒ *Hasonlítsa össze a leíró és a kritériumorientált értékelést!*
- ⇒ *Milyen tanulási eredmények értékelésére alkalmas tevékenységekre találhatunk példákat a diasorban?*
- ⇒ *Gyűjtse ki ezek közül azokat, amelyeket a saját tantárgyával kapcsolatos értékeléshez fel tud használni!*
- ⇒ *A fejlesztő értékelésről mit tudhatunk meg?*

www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/konferenciak/MKKR_171116_II-3-Horvath.pdf

Olvassa el a következő szakirodalomból a tanulói értékelés módszertani kérdéseivel kapcsolatban a 9.1. és a 9.2. fejezeteket (az alfejezetekkel együtt)! Gondolja végig, mit tud felhasználni ebből a saját értékelési munkájában, majd válaszoljon a következő kérdésekre!

http://www.jgypk.hu/mentorhalo/tananyag/Tantervelmllet_s_a_pedagogiai_rtkels_alapjai/9_a_tanulok_rtkelse.html

*AP2_OKTIG_2_Tanulási eredmény alapú szemlélet megismerése és bevezetése az SZTE-n
Tanulási Eredmény Alapú Képzésfejlesztő Műhely a Szegedi Tudományegyetemen*

<i>Kérdések és szempontok a szakirodalomhoz</i>	
Foglalja össze a fejlesztő és a minősítő értékelés különbségeit!	
Írjon példát mindkettőre!	
Mi a funkciója az osztályozásnak? Előfordulhat-e, hogy diszfunkcionálisan használja a pedagógus?	
Miért fontos, hogy az osztályozáshoz világos kritériumok kapcsolódjanak?	
Milyen körülmények között érdemes szöveges értékelést	

*AP2_OKTIG_2_Tanulási eredmény alapú szemlélet megismerése és bevezetése az SZTE-n
Tanulási Eredmény Alapú Képzésfejlesztő Műhely a Szegedi Tudományegyetemen*

alkalmazni?

Feladat: Módszerek keresése konkrét, a saját gyakorlatukból vett tanulási eredményekhez az Interneten és a leckében megismert szakirodalomban. Keressen értékelési formákat és módszereket mind a négy kategóriában a saját tantárgya elvárt tanulási eredményeihez!

Értékelési módszer	
TUDÁS	
KÉPESSÉG	
ATTITÚD	
AUTONÓMIA, FELELŐSSÉG	

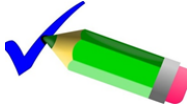

Az önértékelés

Az önértékelés tanult képesség, érdemes már az első szinttől kezdve, az életkori sajátosságoknak megfelelően fejleszteni, s a tanítási-tanulási folyamat során segíteni és támogatni kell. Előnye, hogy a tanuló maga is nyomon követi a tanulási folyamatát és értékeli

*AP2_OKTIG_2_Tanulási eredmény alapú szemlélet megismerése és bevezetése az SZTE-n
Tanulási Eredmény Alapú Képzésfejlesztő Műhely a Szegedi Tudományegyetemen*

teljesítményét. Látja maga is, hogy miben jó, és miben kell jobban igyekeznie. A rendszeres önértékelés fejleszti a szabad gondolatalkotást, lehetőséget ad az önreflexióra. Az önértékelés történhet a tanulók által összeállított és a tanár által összeállított szempontsor alapján egyaránt. A módszereket illetően történhet mérőeszköz (pl. teszt) segítségével, tanulási napló, munkanapló vezetésével, a középiskolásoknál portfólió készítésével is.

Milyen helyzetekben és hogyan alkalmazhatjuk az önértékelést és a tanuló társak értékelését? Hogyan fejleszthetjük az önértékelést? Írja össze a gondolatait ezzel kapcsolatban!

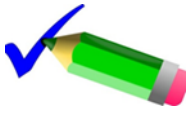
Milyen a jó feladat?

Az értékelési módszerek közül kitüntetett szerepe van a feladatnak, épp ezért fontos, hogy hatékonyan alkalmazzuk, hogy valóban azt mérjük, amit mérni szeretnénk, s láthatóvá váljon, hogy elérte-e a tanuló a kívánt tanulási eredményt. A jó feladat: komplex, megfelelő nehézségű, részletes és egyértelműen, szakszerűen és pontosan megfogalmazott. Formailag fontos, hogy megfelelő vizuális megjelenítésű legyen, ne adjon okot félreértésekre. Arra is ügyelni kell, hogy a megadott idő alatt teljesíthető legyen.

A jó feladat tehát:

- ⇒ **komplex: alkalmas a tanuló által birtokolt tanulási eredmények, a tanuló képességeinek globális, átfogó értékelésére**
- ⇒ **megfelelő nehézségű: illeszkedik az elvárt tanulási eredmények és az adott képzés kimeneti szintjéhez**
- ⇒ **részletes és egyértelmű: (feladat, helyszín, szituáció, körülmények, kontextus, idő stb.) – a tanuló visszakérdezés nélkül megérti és képes teljesíteni a feladatot**
- ⇒ **szakszerűen és pontosan megfogalmazott: megfelel az értékelni kívánt kompetenciaszerveződési szintnek, a feladat megszövegezése (akár írásban akár szóban) az adott tantárgyra jellemző terminológiát használja**
- ⇒ **vizuális megjelenítése megfelelő (amennyiben szükséges, pl. térkép, reprodukció, stb. esetében)**
- ⇒ **a rendelkezésre álló idő alatt teljesíthető**

*AP2_OKTIG_2_Tanulási eredmény alapú szemlélet megismerése és bevezetése az SZTE-n
Tanulási Eredmény Alapú Képzésfejlesztő Műhely a Szegedi Tudományegyetemen*

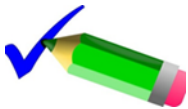

*Hogyan készítsünk feladatokat az értékeléshez? Milyen a jó feladat?
Gondolja át még egyszer, írja össze a szempontokat, és támassa alá a saját tantárgyból vett
konkrét példákkal! Milyen feladatokat fogalmazna meg a saját tantárgyához?*

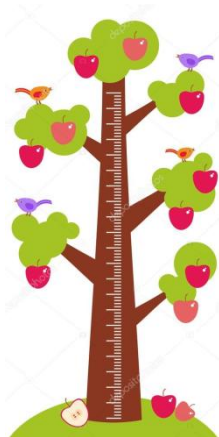

Az értékelés szempontjai

Az értékelés szempontjai minden esetben az adott tanulási szakasz meghatározott és elvárt tanulási eredményeinek, valamint az alkalmazás, kivitelezés mozzanatainak (pl. gyakorlati feladatoknál, illetve gyakorlati jellegű tantárgyaknál) a leképezései. Az értékelést tartalmi és formai szempontból is megtervezzük. Fontos követelmény, hogy az értékelési szempontokat a tanuló ismerje, tudja, hogy minek kell megfelelnie. Az értékelés szempontjai szoros összefüggésben vannak az értékelés kritériumaival.

*Gyűjtsön össze értékelési szempontokat a saját tantárgyára vonatkozóan!
Gondolja át, milyen szempontokat kell/érdemes figyelembe venni és előre kidolgozni? Írjon
a saját tantárgyához néhány tartalmi és formai értékelési szempontot!*

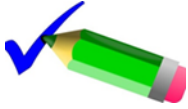

A minősítés követelményszintjei

A minősítés követelményszintjei (kritériumai) a tantárgy céleredményei alapján készülnek. A követelményszinteket minden tanulónak ismernie kell, hogy viszonyíthassa a saját

*AP2_OKTIG_2_Tanulási eredmény alapú szemlélet megismerése és bevezetése az SZTE-n
Tanulási Eredmény Alapú Képzésfejlesztő Műhely a Szegedi Tudományegyetemen*

teljesítményét, és tudja előre, hogy mit kell(ene) elérnie. Az egyes megszerezhető minősítésekhez (pl. az érdemjegyekhez) meghatározott kritériumszintek szoros összefüggésben vannak az értékelés szempontjaival.

Írjon kritériumokat a saját tárgyához! Az érdemjegyekhez milyen követelményszintet kapcsolna pl. az előzőleg (az 5. olvasóleckében) kidolgozott témakörhöz, egy szóbeli felelethez, vagy témazáró dolgozathoz?

Feladat: a saját tantárgyából kiválasztott konkrét tanórához előzőleg, (a 6. olvasóleckében) írt tanulási eredmények értékeléséhez keressen adekvát értékelési módszereket, bemutatva, hogy a megfogalmazott tanulási eredményeket hogyan lehet mérni/értékelni! Ügyeljen arra is, hogy az értékelési módszerek összhangban legyenek a tanóra célmeghatározásával is!

	Megfogalmazott tanulási eredmény	Releváns értékelési módszer
TUDÁS		
KÉPESSÉG		
ATTITÚD		

*AP2_OKTIG_2_Tanulási eredmény alapú szemlélet megismerése és bevezetése az SZTE-n
Tanulási Eredmény Alapú Képzésfejlesztő Műhely a Szegedi Tudományegyetemen*

**AUTONÓMIA,
FELELŐSSÉG**

ÖSSZEFOGLALÁSUL:

Mit kell mindig szem előtt tartanunk az értékelésnél?

Értékelés célja

Értékelés tárgya

Értékelés formája

Értékelés módszere

Értékelő személye

Értékelés szempontjai

Megszerezhető minősítések

Megszerezhető minősítésekhez tartozó követelményszintek

Irodalom:

- Farkas Éva (2017): *Tanulási eredmény alapú tanterv- és tantárgyfejlesztés a felsőoktatásban. Módszertani útmutató.* JGYPK Kiadó, Szeged
- Farkas Éva (2019): *Tanulási eredmények értékelése a felsőoktatásban* Szegedi Tudományegyetem Szeged

*AP2_OKTIG_2_Tanulási eredmény alapú szemlélet megismerése és bevezetése az SZTE-n
Tanulási Eredmény Alapú Képzésfejlesztő Műhely a Szegedi Tudományegyetemen*

- NAT tervezet 2018 www.oktatas2030.hu/wp-content/uploads/2018/08/a-nemzeti-alaptanterv-tervezete_2018.08.31.pdf
- Molnár Edit Katalin-Vígh Tibor: A tantervemlélet és a pedagógiai értékelés alapjai http://www.jgypk.hu/mentorhalo/tananyag/Tantervemlet_s_a_pedagogiai_rtkels_alapja_i/74_sszegzs.html

